

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 397/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om grunderna för avslag på ansökan om uppehållstillstånd

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 397/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo /vänst:

Hur kommer regeringen och inrikesministeriet att agera för att säkerställa att de bestämmelser som styr prövningen av uppehållstillstånd enligt utlänningslagen är exakta, förutsebara och proportionella och att praxisen för tolkning av dem vid Migrationsverket är jämlik, konsekvent, proportionell, transparent och positivt inställd till mänskliga rättigheter?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Inrikesministeriet ansvarar för beredningen av politiken och lagstiftningen gällande invandring, internationellt skydd och medborgarskap i Finland. Ministeriet behandlar inte och tar inte beslut om enskilda ansökningar om asyl eller uppehållstillstånd, men följer dock med tanke på resultatstyrningen med Migrationsverkets beslutsfattande. Laglighetsövervakningen är en del av detta. Varken inrikesministeriet eller regeringen ger Migrationsverket tillämpningsanvisningar eller styr verkets beslutspraxis.

Ändring får sökas i alla beslut av Migrationsverket om beviljande av tillstånd genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Således övervakas lagenligheten i Migrationsverkets beslut i första hand av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen som är oberoende av politisk styrning. Migrationsverket följer själv fortlöpande upp domstolarnas beslut och ändrar sin praxis utifrån dem. Även de högsta laglighetsövervakarna, riksdagens justitieombudsman och justitiekanslern, följer aktivt upp lagenligheten i Migrationsverkets verksamhet.

I sin invandrings- och asylpolitik och den lagstiftning som hänför sig till dessa har Finland förbundit sig att iaktta Finlands internationella skyldigheter, EU-författningar och Finlands grundlag. Medlemsstaternas nationella handlingsutrymme har krympt då politiken i Europeiska unionen har utvecklats. Nuförtiden grundar sig lagstiftningen i en stor utsträckning på EU:s gemensamma migrations- och asylpolitik. Därmed påverkas tillämpningspraxisen även av beslut som fattas av överstatliga domstolar, exempelvis Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I den övergripande reformen av invandrings- och asylpolitiken som

för närvarande bereds i EU eftersträvas att den nationella lagstiftningen om invandring och asyl i en högre grad än för närvarande ska grunda sig på EU-reglering.

Den 30 juni 2021 tillsatte inrikesministeriet ett projekt för att bereda en effektiv och övergripande invandringspolitik. Ministeriet har en samordnande roll i projektet, eftersom arbetet omfattar en betydligt större helhet än inrikesministeriets eget förvaltningsområde. Syftet är att kartlägga luckor, brister och utvecklingsområden inom invandringspolitiken samt fastställa mål för invandringspolitiken på lång sikt. I samband med projektet tas nya verksamhetssätt och metoder fram i samarbete med servicedesignstuderande vid yrkeshögskolan Laurea och Aalto-universitetet. Avsikten är att hitta arbetsrutiner som är mer engagerande och öppna än det traditionella tjänstearbetet och att bättre än tidigare få fram det civila samhällets åsikter om invandringspolitiken.

Utöver projektet avseende invandringspolitik pågår vid inrikesministeriet projektet Migrationsverket i framtiden och effekterna av migrationsförvaltningens verksamhet vars syfte är att skapa klarhet i bilden av invandringen till Finland under de närmaste åren och dess konsekvenser för Finlands migrationsförvaltning, i synnerhet för Migrationsverkets verksamhet och resurser. Till stöd för planering och ledning skapas i projektet etablerade förfaranden genom vilka så tillförlitliga prognostiseringsdata som möjligt kan tas fram i rätt tid om invandring och samhällseliga behov i anknytning till invandring. Dessutom utreds migrationsförvaltningens produktivitet och effekt, bland annat hur mätningen av effekten av Migrationsverkets verksamhet kan utvecklas vid sidan av befintliga indikatorer för verksamhetens resultatmål.

Vad gäller utvecklingen av lagstiftningen reder inrikesministeriet för närvarande ut möjligheten att bevilja tillfälliga uppehållstillstånd och tidsbegränsade främlingspass till asylsökande som är sysselsatta men har fått avslag. Utredningen ingår i genomförandet av åtgärdsprogrammet mot olaglig inresa och olaglig vistelse i landet. I projektet utreds dessutom eventuella lösningar till situationen för personer som vistats länge i Finland utan uppehållsrätt. Avsikten är att lagstiftningsprojektet för att främja skyddet av familjeliv och förverkligande av barnets bästa för personer som omfattas av internationellt skydd ska färdigställas på hösten för att regeringens proposition ska kunna lämnas till riksdagen under hösten 2021. I juni skickade inrikesministeriet på remiss utkast till lagändringar som ska stödja beredskapen inför en eventuell storskalig invandring.

Utöver ovannämnda lagstiftningsprojekt bereder sig inrikesministeriet inför att inleda en utredning om en totalreform av lagstiftningen om invandring. Vår utlänningslag trädde i kraft 2004 varefter många ändringar har gjorts i den. Slutresultatet betjänar inte längre på bästa möjliga sätt det finska samhället eller till exempel arbetsgivare och utbildningsanordnare i Finland eller dem som av många olika orsaker försöker resa in i landet. I utredningen kartläggs den nuvarande invandringslagstiftningens brister, problem och utvecklingsbehov och man söker svar på bland annat frågan om det är möjligt att som helhet reformera den omfattande, till stora delar föråldrade och svårtolkade utlänningslagen eller om helheten ska delas in i mindre delar.

Inget av de projekt som nämns ovan erbjuder en omedelbar lösning till enskilda problem på grund av den gällande lagstiftningen eller praxisen för tillämpningen av den. Syftet med projekten är att bereda en modern helhet för invandringspolitik och lagstiftning som grundar sig på omfattande utredningar och olika former av samarbete och byggs upp på grundval av lösningar som inom samhällelig debatt ansetts godtagbara. Denna helhet ska tillgodose behov i Finland och hos invandrare långt in i framtiden.

Helsingfors 12.7.2021

Inrikesminister Maria Ohisalo